

Vabariigi Valitsuse 23. augusti 2021. a korralduse nr 305 „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja piirangud“ ja Vabariigi Valitsuse 16. mai 2020. a korralduse nr 169 „Riigipiiri ületamise ajutine piiramine COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 uue puhangu ennetamiseks“ muutmise seletuskiri

1. Sissejuhatus

Korralduse eesmärk on riigisisesele pikendada alaealiste vaksineerimise tõendi kehtivust ühele aastale ja kolmele kuule (15 kuud ehk 455 päeva). Vaksineerimise tõendi kehtivusaja pikendamine ei laiene reisimisele. Välisriikidesse reisimisel on vastavalt Euroopa Liidus kokkulepitule vaksineerimise tõendi kehtivusaeg 270 päeva. Kuna liikmesriigid võivad kehtestada sellest erisusi, siis käesoleva korraldusega alaealiste erisus kehtestataksegi.

Korralduse teine eesmärk on jätta kehtivast redaktsioonist välja „12 aasta ja kolme kuu vanune“, alles jääb „12-aastane“, kuna COVID-19 vastu saavad vaksineerida end kõik isikud alates 5. eluaastast. Seega ei ole tarvis enam anda kolme kuud aega end vaksineerida. Kontrollitud tegevustes saab isik alates 12. eluaastast osaleda vaksineerimise või läbipõdemise tõendi või testi alusel.

Alaealise vaksineeritud isiku karantiinist vabastuse perioodi ei pikendata. Täpne aeg, kui kaua vaksineerimisjärgne immuunsus kestab, ei ole teada. Uuringud on käimas ja andmeid tuleb pidevalt juurde. Tuleb arvestada, et praegu pole piisavalt teavet, kui tõhus on COVID-19 vaktsiinide kaitse viiruse omikrontüve vastu. Uute andmete saamisel tuleb üle vaadata ka karantiinivabastused ja nende asjakohasus.

Karantiinist vabastuse perioodi pikkuseks jääb 270 päeva, nagu on kehtivas Vabariigi Valitsuse 28. mai 2021. a korralduses nr 212 „Karantiini kehtestamine COVID-19 haiguse diagnoosiga või positiivse testi tulemusega isikutele ja nende isikutega lähikontaktis olnud isikutele“. Kuna epidemioloogiline olukord Eestis on üha halvenev ja nakatumine jätkuvalt väga kiires kasvutrendis, siis ei ole karantiinivabastuse perioodi pikendamine põhjendatud. Kui isik on lähikontaktne, on tema enda nakatumine ja teiste nakatamine võimalik kordades suurema tõenäosusega kui sel juhul, kui ta naaseb reisilt või osaleb kontrollitud tegevuses. Tegevuses osalemiseks peavad kõik isikud olema kas vaksineeritud, läbipõdenud või alaealised testitud. Seega kontrollitud tegevuse keskkond või reisilt naasmine ei ole nii ohtlik kui haigega koosviibimine ehk lähikontaktseks olemine.

Korralduse eelnõu ja seletuskirja on koostanud Sotsiaalministeeriumi ametnikud.

2. Korralduse sisu

Korraldus kehtestatakse nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 28 lõike 2 punktide 3 ja 5, lõike 3, lõike 5 punktide 2 ja 3 ning lõike 6 alusel ning arvestades sama paragrahvi lõiget 8 ja riigipiiri seaduse § 17 lõike 1 punkti 1 alusel.

Korralduse punktiga 1 muudetakse Vabariigi Valitsuse 23. augusti 2021. a korraldust nr 305 „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja piirangud“.

Alapunktiga 1 täiendatakse korralduse punkti 5 alapunktiga 3², mis käsitleb alaealiste vaksineerimist. Kui alaealine on end kahe doosiga vaksineerinud ehk läbinud COVID-19 haiguse vastase vaksineerimise kuuri, siis on tal muudatusest tulenevalt ühe aasta ja kolme kuu

ehk 15 kuu pikkune vabastus eneseisolatsioonist reisilt tulles ning 15 kuud õigus tõendi ettenäitamisel osaleda kontrollitud tegevustes. Tõendi kehtivusaja pikendamine 15 kuule on põhjendatud asjaoluga, et alaealiste vaksineerimistõendite kehtivusaeg (1 aasta) hakkab lõppema, kuid samas ei ole alaealistele tõhustusdooside tegemise kohta veel Euroopa Liidus otsuseid langetatud.

Kuivõrd 24. jaanuari 2022. a seisuga ei ole Euroopa Ravimiamet (*European Medicines Agency*), Euroopa Terviseohutuse Komitee (*Health Security Committee*) ja Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus (*European Centre for Disease Prevention and Control*) alaealistele tõhustusdooside tegemise kohta otsuseid teinud, siis on õiglane ja vajalik nende vaktsiinitõendi kehtivust pikendada kuni Euroopa Liidu tasemel on otsustatud alaealistele tõhustusdoosi manustamine või pikem vaksineerimise tõendi kehtivusaeg. Otsuste ja soovitude saabumisel vaadatakse käesoleva korraldusega muudetav tõendi kehtivusaeg üle.

Eestis ja teistes Euroopa Liidu riikides väljastatavatel ELi digitaalsetel vaksineerimise tõenditel pole esitatud tehnilist kehtivuse lõpukuupäeva ning seetõttu kontrollitakse digiõendite 270-päevast kehtivust rakenduse (kontroll.digilugu.ee) uuendatud ärireeglite kaudu. Kui alaealiste (kuni 18-aastased) tõendid hakkavad kehtima 15 kuud, siis uut tõendit nemad looma ei pea ning nad saavad kasutada oma tõendit edasi. 15 kuu kontroll toimub Eesti kontrollirakenduse (kontroll.digilugu.ee) kaudu. Veebruari alguses tekib kontrollijale vastav kuva kontrollirakendusse, mis viitab, et esmase vaksineerimise tõendi kehtivus on 270 päeva, kuid erireegel kehtib alaealistele. Hiljem täiendatakse lahendust, et see arvestaks tõendi esitaja tõendil toodud sünniaega, ning kontrollija saab kohe teada, kas isiku tõend on kehtiv või mitte.

Kuna sellise erisuse saab teha vaid Eesti kontrollirakendusse, on oluline rõhutada, et Eestis tuleb kasutada Eesti kontrollirakendust. Tõendeid, mis pole ELi digitaalsed COVID-tõendid, tuleb kontrollida visuaalsel vaatlusel samade nõuete alusel: alaealise esmase vaksineerimise tõendi kehtivus on 15 kuud.

Kui alaealine on end vaksineerinud välisriigis, saab ta välisriigist vaksineerimise tõendi. Kui selleks oli ELi liikmesriik, siis saab ta ELi ühise vaksineerimise tõendi. Tõendi kontrollija peab riigisiselt arvestama, et ka sel juhul kehtib tõend 15 kuud. Eesti kontrollirakendus hakkab seda korrektsel kuvama, aga kui ei kontrollita Eesti kontrollirakenduse kaudu, siis peab kontrollija ise arvutama isiku vanuse: tõendi esitaja peab alati koos tõendiga tuvastama isikusamasuse.

Alapunktidega 2 ja 3 muudetakse korralduse punkte 14 ja 15¹. Kehtiva korralduse nimetatud punktide alusel saab kontrollitud tegevuses osaleda noorem kui 12 aasta ja 3 kuu vanune isik, kui ta ei ole vaksineeritud. See oli varem vajalik, kui alla 12-aastased ei saanud end vaksineerida. Kuna 2021. a detsembrist alates saavad end ka 5–11-aastased vaksineerida, siis ei ole põhjendatud enam kehtestada piirangutest vabastus 12 aasta ja 3 kuu vanusele isikule. Isik, kes saab 12, saab end juba varem vaksineerida ja seeläbi tegevustes osaleda.

Seisuga 10. jaanuar 2022. a on Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskuse (TEHIK) andmetel kuni 17-aastaste vanuserühmas 2021. aastal lõpetatud vaksineerimiskuuriga lapsi ja noori 42 869. TEHIKu andmetel alustati alaealiste vaksineerimisega 2021. aasta veebruaris. Alates 17. maist 2021. a avati Eestis vaksineerimise töörühma otsuse alusel vaksineerimisvõimalus kõigile 16–17-aastastele noortele, 17. juunil 2021. a alustati 12–15-aastaste vanuserühma vaksineerimist ja 5–11-aastaste laste vaksineerimisega alustati 16. detsembril 2021. a. Seega saavad ka alaealised endale genereerida ELi digitaalset vaksineerimise tõendi.

Korralduse punktiga 2 täiendatakse Vabariigi Valitsuse 16. mai 2020. a korralduse nr 169 „Riigipiiri ületamise ajutine piiramine COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 uue puhangu ennetamiseks“ punkti 12⁶ alapunktiga 3 samal eesmärgil nagu eelnevas punktis. Vaktsineeritud alaealine isik tohib riigipiiri ületada Eestisse sisenemise eesmärgil, kui tal ei esine haigusnähte, ta saabub kehtiva korralduse punktis 12² nimetamata kolmandast riigist ja tema viimasest vaktsiinidoosist ei ole möödunud rohkem kui üks aasta ja kolm kuud ehk 15 kuud.

Korralduse punktiga 3 nähakse ette korralduse jõustumine 1. veebruaril 2022. a.

Korralduse punktis 4 nähakse ette korralduse avaldamine Riigi Teatajas ja veebilehel kriis.ee.

Taimar Peterkop
Riigisekretär